Strażak Śląski

Organ Śląsk. Okręgu Wojew. Zw. Straży PożarnychR. P.

Wychodzi każdego miesiąca

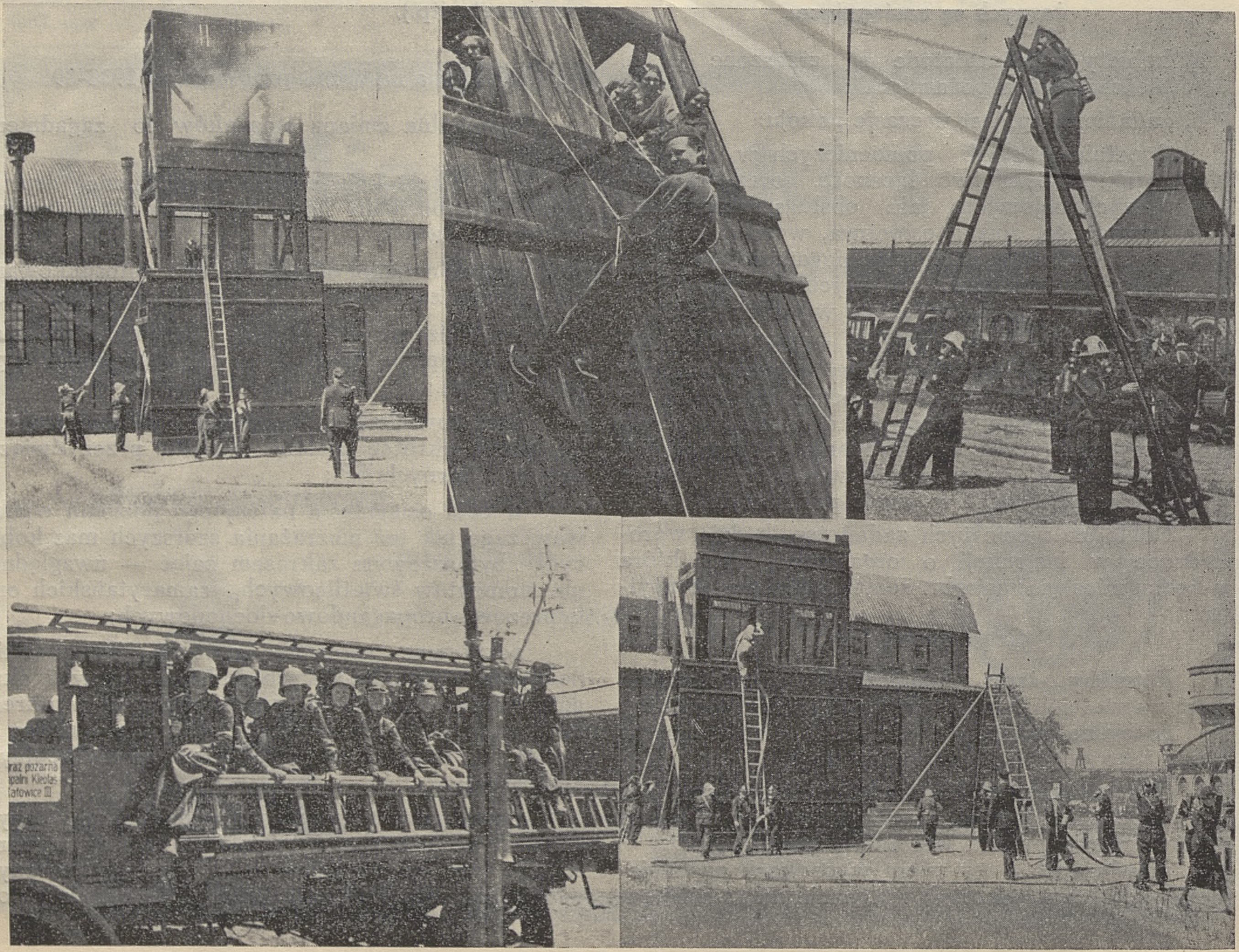
Jeden za wszystkich — wszyscy za jednego!

Rok XI **Katowice, czerwiec 1938 r.** **Nr 6**

Prenumerata całoroczna zł 5.—	Adres Administracji: Katowice, Jagiellońska, gmach Urz. Woj. Śl. telef. 349.21 (199), konto P. K. O. 303.408 Adres Redakcji: Cieszyn, Konwiktowa 12	Cena pojedynczego egz. 50 gr

Żeńska służba pożarnicza

Fragmenty ćwiczeń żeńskiego kursu I stopnia w Katowicach-Załężu

Służba kobieca w Strażach pożarnych

Referat st. instr. Jabłonowskiego, Kierownika Wydz. Wyszkoleniowego Zw. Str. Poż. R. P., wygłoszony na odprawie Naczelników Ochotn. Straży Pożarnych miejskich w Łucku w dniu 8 maja 1938 r., który podajemy w związku z mającą nastąpić reorganizacją żeńskiej służby sam.-poż.

Wstęp

Praca kobiet w strażach pożarnych, powstała zupełnie samorzutnie, co jest dowodem jej życiowej potrzeby, początkowo szła po linii dorywczych zadań, nie ujęta w żadne regulaminy ani programy.

Z biegiem czasu ujęto ten ruch w ramy instrukcyj i programów, które zamykały udział kobiet w pracach strażackich w granicach pomocy sanitarnej i funkcyj pomocniczych bojowych przy pożarach. Życiowo zaś najczęściej się spotykało nastawienie tej pracy na dział sanitarny oraz kulturalno-oświatowy.

W dobie obecnej, na skutek potrzeb, wywołanych przewidywaną techniką wojny, jako też w oparciu o wzory zagranicy — udział kobiet w pożarnictwie został definitywnie ustalony i stosownie do tego ma być przeprowadzony.

Zasadnicze przesłanki pracy kobiet w strażach pożarnych są następujące:

a) kobiety w pożarnictwie są zrzeszone p. n. „Żeńska służba pożarnicza";

b) zadaniem żsp. jest w czasie pokoju:
   1) pełnienie służb pomocniczych w strażach jak: ratownictwo, łączność, oraz łatwiejszych bojowych, jak: obsługa stanowiska wodnego, służba osłonowa, wężowego itp.,
   2) prowadzenie akcji zapobiegawczej,
   3) przygotowywanie się wychowawcze i wyszkoleniowe do zadań na wypadek wojny,

c) zadaniem żsp. na wypadek wojny jest zajęcie stanowisk w zakresie obrony przeciwlotniczo-pożarowej, opuszczonych przez mężczyzn na skutek poboru, zarówno dowodzących, jak i wykonawczych, po uzyskaniu odpowiednich kwalifikacyj, co właśnie powinno być jednym z głównych zadań w czasie pokojowym.

Dokładne ujęcie tych zadań żsp. będzie wprowadzone w instrukcji o organizacji żsp., która w końcu miesiąca maja br. zostanie oddana do użytku.

Część zasadnicza

Potrzeby żsp.: konieczność przygotowania kadr niewieścich zastępczych dla potrzeb oplpoż.;

specjalne znaczenie elementu kobiecego w straży jako czynnika wychowawczego.

Stan obecny: zbyt słabe ilościowe jednostki;

zupełnie niedostateczny stopień wyszkolenia pożarniczego z punktu widzenia potrzeb oplpoż.;

niewłaściwe — w wielu wypadkach nastawienie wyszkolenia jednostek wyłącznie na służbę samarytańską w miastach, motywując to tym, iż straż w danych miejscowościach zupełnie swym — pożarniczym zadaniom — podołać może;

brak przeszkolenia praktycznego (nieobecność jednostek żsp. przy pożarach na skutek traktowania ich jako balastu, obciążającego środki lokomocji, ograniczenie ich roli tylko do udzielania pomocy sanitarnej).

Powody: niewłaściwe ustosunkowanie się druhów naczelników do zagadnienia żsp. (traktowanie jako ciężaru, jako innej organizacji, luźno związanej ze strażą, brak zainteresowania się pracami wyszkoleniowymi jednostek, pozostawienie prac organizacyjno-wyszkoleniowych dowódcom plutonów żsp., co stwarza sztuczny rozdział pomiędzy strażą a żsp., która winna być tej straży częścią składową, szczególnie ważną z punktu widzenia oplpoż.);

brak uświadomienia społeczeństwa — szczególnie starszego (kobiety traktują to często jako niepotrzebną zabawę ich córek, a mężczyźni — jako, ironiczne określane „babskie wojsko", nie mające poważnych celów przed sobą);

trudne warunki lokalne (brak odpowiedniego elementu kobiecego, brak sił kierowniczych, brak warunków do szkolenia jak: lokalu, sił wykładowych, pomocy naukowych, funduszów na wysłanie na kursy, na sprawienie umundurowania, zakupienie sprzętu itp.).

Zadania na b. rok programowy 1938-39

Radykalna zmiana stosunków do zagadnienia żsp.;

wysunięcie konieczności postawienia żsp. na właściwym poziomie na czoło zadań organizacyjno-wyszkoleniowych;

spowodowanie odpowiedniego ustosunkowania się do tego zagadnienia wszystkich członków OSP.;

zorganizowanie należycie rozbudowanej sieci jednostek żsp. w miastach z uwzględnieniem potrzeb oplpoż.;

przeprowadzenie reorganizacji w myśl instrukcji, która wkrótce zostanie wydana przez Związek Straży Pożarnych RP.;

w celu osiągnięcia należytego poziomu wychowawczego jak też niezrażania szerszych mas kobiecych zbyt surowym zakresem zajęć — uwzględnianie momentów świetlicowych, samarytańskich oraz imprezowo-propagandowo-dochodowych;

pozytywne ustosunkowanie się do wszelkich poczynań wyszkoleniowych oddziałów pow. i okręgów wojew., szczególnie ważne obecnie w okresie reorganizacyj, przez należyte obesłanie kursów, obozów i odpraw wyszkoleniowych funkcyjnymi jednostek;

powoływanie do czynnego udziału, na równych prawach ze strażakami, członkiń jednostek w manewrach, ćwiczeniach i pokazach, przeprowadzanych przez poszczególne straże, rejony lub oddziały pow.

Metoda

W związku z odrębnością psychiki kobiecej, jak też biorąc pod uwagę brak odpowiedniego uświadomienia szerszego społeczeństwa — w pracy z kobietami w straży stosować należy metodę odrębną od metody pracy ze strażakami.

Metoda ta ma być oparta o bardziej wnikliwe podejście do dziewcząt przy równoczesnym uwzględnieniu pełnych wymogów dyscypliny i karności: poszanowania bardziej wrażliwego poczucia własnej godności (reakcja na nieodpowiednie dowcipy strażaków przy wspólnych ćwiczeniach, niewłaściwe wyrażenia itp.), zrozumienie pewnych okresów fizjologicznych, w których dziewczęta nie mogą ćwiczyć itp.

Pośrednikiem między naczelnikiem a członkiniami powinien być dowódca plutonu żsp., który powinien właśnie zapewnić z jednej strony właściwe ustosunkowanie się członkiń do pracy pożarniczej, a z drugiej — przez konferencje z naczelnikiem — kwestie odpowiedniej metody w wyszkoleniu i wychowaniu.

Zakończenie

Na zakończenie jeszcze raz mocno podkreślam, iż wszyscy Druhowie Naczelnicy winni dokładnie zrozumieć, iż żeńska służba pożarnicza to nie jest tylko dodatek w naszych pracach, to nie jest tylko „luksus" — jako to niektórzy określają, to nie jest też balast, który się dźwiga z niechęcią i bez przekonania, to nie jest coś, co tylko „może być", ale że to jest coś — co być musi.

Jest to konieczność, którą nam w obliczu ewentualnej wojny dyktują techniczne warunki napadu wroga; która jedynie potrafi rozwiązać zagadnienie uzupełnienia kadr męskich, zredukowanych przez pobór i powołanie do innych, przewyższających siły i przygotowanie kobiet zadań; która w świetle nadwyżki kobiet w Polsce (o 3 miliony więcej niż mężczyzn) — jest jedyną możliwością przygotowania takiej siły obronnej w oplpoż., która by swym zadaniom podołała.

Od właściwego zrozumienia i ustosunkowania się do tej sprawy Druhów Naczelników, zależne jest bowiem w 90 proc. postawienie żeńskiej służby pożarniczej na właściwym poziomie.

Do Druhów członków

Zarządów Oddziałów Powiatowych, Zarządów Straży Pożarnych, oficerów i szeregowych straży pożarnych Śl. Okr. Woj. Zw. Straży Poż. R. P.

Po trzechletniej pracy na terenie Śląska, zostałem przeniesiony do Lubelskiego Okręgu Wojewódzkiego, — opuszczając stanowisko zastępcy inspektora Okręgu Śląskiego, składam Wam Druhowie najserdeczniejsze podziękowanie za pomoc i ułatwienie mi pracy, życząc Strażactwu śląskiemu najpomyślniejszego rozwoju dla dobra społeczeństwa, ku chwale Ojczyzny.

Katowice, w czerwcu 1938.

Czołem! L. Jaroszewski.

Dział urzędowy

OKÓLNIK ZARZĄDU GŁÓWNEGO Nr 810 z DNIA 8 VI 1938 R. W SPRAWIE NABYWANIA APARATU P. G. „MI-RA"

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem Nr Wojsk. opl.-359-4 z dnia 16 XII 1937 r. zawiadomiło Zarząd Główny Związku Straży Pożarnych RP., że Inspektor Obrony Powietrznej Państwa wyraził zgodę na stosowanie aparatu P. G. „Mi-Ra" do celów odkażania pgazowego, oraz na wprowadzenie tego aparatu do zestawu drużyn odkażających wyposażonych w zmechanizowany tabor i sprzęt odkażający.

W związku z powyższym i na podstawie pisma M. S. Wewn. No Wojsk. opl. 3b-3-4 z dnia 25 maja 1938 r. poleca się nabywanie do zestawów odkażających zmotoryzowanych plutonów straży pożarnych — aparatów P. G. „Mi-Ra" do mechanicznego odkażania.

Inspektor naczelny: I Wiceprezes Zarządu Gł.:
(—) Milewski **(—) Płk. Dypl. Wł. Kiliński**

KOMUNIKATY ŚLĄSKIEGO OKRĘGU

Inspekcja strychów przez P. Wojewodę Dra Michała Grażyńskiego

W marcu p. wojewoda śląski dr Michał Grażyński dokonał w Katowicach inspekcji strychów co do ich czystości i przystosowania do obrony ppożarowej w opl. P. wojewodzie podczas inspekcji asystowali pp. dr Robel, nacz. Wydz. Wojsk. Urz. Woj. Śląskiego, wiceprezydent miasta Katowic Szkudlarz, insp. Śl. Okręgu J. Mikuła oraz inni przedstawiciele władz, zainteresowani w opl. P. wojewoda podczas inspekcji stwierdził znaczne braki w przygotowaniu strychów do opl. oraz z wyników pow. inspekcji nie był zadowolony. Podając powyższe do wiadomości, Zarząd Okręgu wzywa wszystkich naczelników straży o rozpoczęcie natychmiastowej współpracy z władzami gminnymi w sprawie akcji odczyszczania strychów. Ponadto należy dopilnować, by czystość strychów była stale utrzymana.

Podniesienie gotowości bojowej straży

Podczas inspekcji terenowej stwierdzono znaczne uchybienia w gotowości bojowej straży, mimo tego, że stopień niebezpieczeństwa w okresie letnim powiększa się. W szczególności stwierdzono najczęściej brak koni do wyjazdu, sprzęt zastano rozrzucony, węże nie nawinięte na zawijadła lub nie zwinięte w kręgi. Zwracając na powyższe uwagę, Zarząd Okręgu wzywa druhów naczelników straży o doraźne zbadanie gotowości bojowej straży i natychmiastowe usunięcie braków, które okażą się przy badaniu powyższego pogotowia. Na naczelników rejonowych nakłada się obowiązek dokonania kontroli straży w swych rejonach.

Tydzień Obrony Przeciwpożarowej

Podajemy do wiadomości, że zgodnie z decyzją Zarządu Głównego oraz na skutek zgody władz centralnych w Warszawie, „Tydzień Strażacki" w roku bieżącym odbędzie się od 5 do 11 września włącznie na całym terenie R. P., a więc także i na Śląsku pod nazwą **„Tydzień Obrony Przeciwpożarowej".**

Podając powyższe do wiadomości, jednocześnie prosimy wszystkie Zarządy i Komendy Straży Pożarnych o zarezerwowanie terminu w swoich miejscowościach na przeprowadzenie powyższej imprezy, tj. by w czasie wyznaczonym przez władze centralne nie odbywały się imprezy innych organizacyj. Ewentualne trudności w sprawie poruszonej powyżej należy zgłaszać odnośnym Oddziałom Powiatowym.

„Tydzień Obrony Przeciwpożarowej" w bież. roku będzie przeprowadzony wg utartej tradycji, to znaczy ma być nastawiony na szeroką propagandę oraz jak największe zdobycie funduszów. W związku z powyższym należy już przystąpić do prac przygotowawczych przez przygotowanie ćwiczeń popisowych, rozrywek, odczytów itp.

Udział w „Tygodniu Obrony Przeciwpożarowej" obowiązuje wszystkie Straże Pożarne, będące członkiem Związku Straży Pożarnych RP.

Bliższy program „Tygodnia Obrony Ppoż." będzie podany w swoim czasie do wiadomości.

Jednocześnie wzywa się Zarządy i Komendy Straży Pożarnych o natychmiastowe zapotrzebowanie materiału propagandowego w odnośnych Oddziałach Powiatowych, tj. afiszów, ulotek, list ofiar, kwiatków i znaczków do kwest itp. Ceny tych materiałów propagandowych będą mniejwięcej te same, co w ubiegłym roku.

Inspektor wojew.: Prezes Zarz. Okr. Wojew.:
(—) Józef Mikuła **(—) Mildner**

Z życia zrzeszonego strażactwa

POŻEGNANIE ZAST. INSP. ŚLĄSKIEGO OKRĘGU L. JAROSZEWSKIEGO

Na skutek decyzji Zarządu Głównego Związku Straży Pożarnych RP. z dnia 1 marca br. przeszedł dh zast. insp. Śl. Okr. L. Jaroszewski do Okręgu Lubelskiego na stanowisko inspektora pow. Okręgu. Wyżej wymieniony pracował na Śląsku przez 3 lata i swoją wiedzą fachową pożarniczą oraz skromnością i taktem zjednał sobie ogólny szacunek oraz zaufanie wśród organizacji strażackich na Śląsku. W dniu 29 maja odbyło się pożegnanie dha L. Jaroszewskiego, w którym wzięło udział przeszło 40 osób, z którymi wyżej wymieniony bliżej współpracował i współżył. Pożegnanie zaszczycił swą obecnością dh I wiceprezes K. Matusiak, który imieniem Strażactwa śląskiego podziękował dh L. Jaroszewskiemu za prace pożarnicze na Śląsku oraz życzył mu owocnych wyników na nowym stanowisku.

POWIAT ŚWIĘTOCHŁOWICE

Propaganda idei strażackiej w Brzezinach

III rejon Oddziału Powiatowego Zw. Straży Pożarnych urządził ostatnio w Brzezinach Śląskich wielką uroczystość strażacką pod hasłem „Propaganda idei strażackiej', na którą złożyło się: przemarsz straży pożarnych z Dąbrówki W., Brzozowic-Kamienia i Brzezin Śl. przez wspomniane miejscowości. Następnie pochód od strażnicy Zakładów „Orzeł Biały" do kościoła parafialnego w Brzezinach na nabożeństwo.

Po nabożeństwie odbył się pochód przez miejscowość i rozwiązanie oraz wspólny obiad w sali p. Szczygła.

Po obiedzie odbył się w ogrodzie koncert i zabawa taneczna. Przygrywała orkiestra miejscowego Związku Rezerwistów.

Uroczystość powyższą raczyli zaszczycić obecnością swoją pp. wicestarosta mgr Pietrański, ks. prob. Smieja, naczelnik gminy Mzyk, instr. pow. Friebe, kmdt Reczek oraz zarządy i komendanci wymienionych straży.

Udział w uroczystości brało 19 druhen i 150 druhów.

Uroczystość powyższa cieszyła się licznym poparciem miejscowej ludności.

POWIAT KATOWICE

Wychowanie fizyczne i sport w powiecie katowickim

Prace wyszkolenia w dziale wf. i sportów na pierwszy kwartał 1938-39 dla straży pożarnych, opracowany przez powiatowego referenta wf. Oddziału Powiatowego Katowice, jest prowadzony całkowicie w 16 jednostkach, w 6 częściowo, 4 straże pożarne nie ujawniają na razie żadnych przejawów życia sportowego. Realizacja nakreślonego programu napotykała w niektórych strażach pożarnych na pewne trudności jak:

1) złe warunki atmosferyczne w mies. kwietniu;
2) brak sprzętu i boisk do gier sportowych;
3) podeszły wiek członków;
4) brak zrozumienia dla w. f. i sportów, tak bardzo ważnego czynnika w zawodzie strażackim.

W dniu 15 maja 1938 roku odbyła się w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego w Katowicach kwartalna odprawa wyszkoleniowa przodowników w. f. i sportów straży pożarnych, na którą stawiło się 16 przodowików w. f.

Odprawę rozpoczął punktualnie o godz. 10 pow. ref. w. f. druh Balcerzak Tomasz, witając insp. woj. J. Mikułę i przodowników w. f. i sportów.

Następnie p. insp. woj. J. Mikuła dokonał wręczenia świadectw przodownikom w. f., którzy odbyli 3-dniowy kurs wstępny w. f. dla kandydatów na przodowników w. f. i sportów w strażach pożarnych. W dalszym ciągu odprawy przodownicy w. f. składali sprawozdania z dokonanych prac w swoich jednostkach. Z przedstawionych sprawozdań wynika, że rozpoczęta na wiosnę praca jest dobrze ujęta i stopniowo będzie postawiona na odpowiednim poziomie. Sprawa sprzętu do w. f. i gier sportowych, bodaj największa nasza troska, postąpiła naprzód, dziś już mamy kilka straży pożarnych, które są w posiadaniu najbardziej potrzebnego sprzętu, reszta w dalszym ciągu stara się znaleźć jakiś fundusz, by się weń zaopatrzyć.

Na terenie powiatu zorganizowano kilka sekcyj gier sportowych, siatkówki, koszykówki i piłki nożnej. Największą popularnością cieszy się siatkówka.

Z okazji Święta Narodowego w dniu 3 Maja, zgłosiła Zawodowa Straż Pożarna kop. Giesche do zawodów organizowanych przez gminę Janów: 1 sekcję do siatkówki pań z żssp., 1 sekcję do koszykówki męskiej i 1 druha do zawodów kolarskich.

W siatkówce pań spotkały się żssp. Janów z I Ż. Drużyną Harc. Giszowiec. Wynik spotkania 0 : 2 (13 : 15) — (12 : 15).

W koszykówce męskiej sekcja straży pożarnej wygrała z O. M. P. Janów 7 : 6 (5 : 6). Do finału weszły sekcja Ząw. Str. Poż. kop. Giesche i Harcerski Klub Sportowy Janów. Grę ujmuje w swoje ręce sekcja Str. Poż. i w 12 minucie prowadzi 8 : 5, lecz H. K. S., mając do dyspozycji 2 ataki, wprowadza na boisko świeży atak, który rozpoczyna ostrą grę, co wychodzi na ich korzyść. H. K. S. zmieniając często ataki, wygrywa 21 : 10 (11 : 10), przez co sekcja Zaw. Str. Poż. kop. Giesche uplasowała się na drugim miejscu, na ogólną ilość 5 sekcyj, biorących udział w zawodach.

W zawodach kolarskich na trasie 50 km o mistrzostwo gminy Janów, na 58 startujących, druh Ciepły Robert uzyskuje II miejsce.

Z kolei omówiono szczegółowo wytyczne dotyczące rejonowych zawodów strzeleckich, uzgodniono termin zawodów i przydzielono poszczególne funkcje przzodownikom w. f. na czas trwania zawodów.

Na zakończenie odprawy p. insp. woj. J. Mikuła wygłosił treściwe przemówienie na temat, jakie korzyści osiągamy przy uprawianiu w. f., zachęcając przodowników w. f. do podjętej pracy na polu w. f. i sportów i strzelectwa, dając bardzo ważne wskazówki do przezwyciężenia wszelkich napotykanych trudności.

Powiatowy referent w. f. podziękował p. insp. woj. J. Mikule za zaszczycenie odprawy swą obecnością, po czym wezwał obecnych, by na następną odprawę wyszkoleniową stawili się bezwzględnie wszyscy przodownicy w. f., którzy jako kierownicy tego działu mają jedyną okazję zebrać się razem, celem wspólnej wymiany myśli, wspólnego usuwania wszelkich bolączek, by w strażach pożarnych podnieść tężyznę fizyczną i postawić strzelectwo, jako sport obrony narodowej na najwyższym poziomie.

Odprawę zakończono o godz. 12.30.

POWIAT RYBNIK

Prace w. f.

Dnia 26 V br. odbyła się w Rybniku konferencja przodowników w. f. z terenu straży pożarnych, w której wzięło udział 40 uczestników. Powiatową komendę p. w. i w. f. reprezentował p. Kubiczek.

Na konferencji omówiono plan działalności Oddziału Powiatowego w dziale w. f. na rok bieżący. Prace zaś poszczególnych sekcyj w. f. referowali pp. Kubiczek i Wencel.

Następnie przeprowadzono z zajęć praktycznych zaprawę do siatkówki i gimnastykę.

Na powyższej konferencji ustalono na koniec czerwca i początek lipca br. trzydniowe przeszko-

lenie przodowników w. f., które ma się odbyć 26 VI, 29 VI i 3 VII br., a przyczyni się niewątpliwie do wzmożenia planowej pracy na tym odcinku w Strażach Pożarnych.

Kurs IV stopnia

W czasie od 25 IV do 7 V br. odbył się kus IV stopnia w Obszarach na kop. Emie. Kurs był skoszarowany w domu sypialnym kop. Emy. Zgromadził 25 uczestników.

Wykładowcami na kursie byli: insp. woj. J. Mikuła, zast. insp. L. Jaroszewski, ref. Okręgu A. Małgowska, budowniczy J. Wrobel i instr. pow. Wł. Skura, będący zarazem komendantem kursu.

W wyniku przeprowadzonego egzaminu uzyskało postępy: 11 — bardzo dobre, 14 — dobre.

Dzięki troskliwej opiece i dość wydatnej pomocy ze strony Zarządu kop. Emy — kurs zaopatrzony był należycie w potrzebne pomoce naukowe, mógł korzystać ze sprzętu miejscowej straży kopalnianej, a dobre warunki pracy wpłynęły decydująco na wyniki powyższego kursu.

Z życia i prac żeńskiej służby pożarniczej

ŻEŃSKA SŁUŻBA POŻARNICZA W IV „TYGODNIU OBRONY PRZECIWPOŻAROWEJ"

Przypadający w okresie od 5 do 11 września br. IV „Tydzień Obrony Przeciwpożarowej", który w roku bieżącym będzie po raz pierwszy obchodzony w jednym terminie na terenie całej Rzeczypospolitej, winien być przez jednostki żsp. wykorzystany do propagandy wśród społeczeństwa celów i zadań służby pożarniczej w strażach.

W tym celu należy wcześniej opracować program zamierzonych do wykonania prac w czasie „Tygodnia" oraz rozpocząć przygotowania.

Żeby propaganda była skuteczna i dała dobre wyniki, należy tak obmyśleć program, aby był on nie tylko ciekawy i interesujący, ale obrazował jak najlepiej cel i zadania żsp. w strażach, jako też potrzebę jej istnienia. Ponieważ w programach straży na „Tydzień Obrony PPoż." zawsze uwzględniane są takie czynności jak: pokazy ćwiczeń, defilada, akademia, postaramy się tu omówić, jak powinny być one urządzone, żeby wyglądały imponująco i wykazywały jednocześnie prace żsp. w strażach.

Jeżeli chodzi o przygotowanie ćwiczeń pokazowych żsp., to nie nastręcza to specjalnych trudności, ponieważ większość jednostek ćwiczenia ze sprzętem pożarniczym, samarytańskim czy też opgaz. zna, należy więc tylko je wybrać i odpowiednio zestawić w fragmenty, obrazujące poszczególne prace.

W tym celu można przygotować ćwiczenia szkolne (na tempa — i bez temp), które wykonane by były jednocześnie ze wszystkim posiadanym przez straż sprzętem (drabiny, bosaki, linie wężowe, sikawka, łańcuch wodny). Poza tym powinny być przeprowadzone pokazowe ćwiczenia alarmowe wykonane przez straż i żsp., które wykazywałyby prace żsp. przy pożarach, a więc pełnienie pomocniczych służb pożarniczych (wężowych, łączników, osłonowych, porządkowych itp.), udzielanie pomocy sanitarn. (transport rannych z miejsca pożaru i udzielanie pierwszej pomocy w punkcie opatrunkowym). Żeby ćwiczenia te były ciekawsze, można je wykonywać w maskach.

Defilada może być tak pomyślana, żeby obrazowała wykonywane przez żsp. prace, np. członkinie żsp. mogą defilować ze sprzętem pożarniczym jak bosakami, drabinami, rozwiniętymi liniami wężowymi, ze sprzętem samarytańskim (rozwiniętym szykiem patrolu, patrolowa z apteczką na przedzie, za nią 4 członkinie, ostatnia z noszami) oraz w maskach. Jeżeli w defiladzie bierze udział cały rejon, to wtedy można ją jeszcze urozmaicić obrazami na wozach (platformach, samochodach), wykazującymi prace żsp., np. sprawienie sikawki (obsługa w umundurowaniu bojowym), drabin lekkich (2 tempo), udzielanie pierwszej pomocy (bandażowanie) itp.

Program akademii urządzonej w „Tygodniu Strażackim" winien być w całości poświęcony pracy straży i żsp. Akademia trwać powinna nie dłużej jak 1—2 godziny, a na program jej winny się składać: referat na temat pracy żsp. w straży tak w czasie pokoju, jak i opl. poż., pieśni strażackie, oraz recytacje i inscenizacje, z których kilka podamy w następnym numerze Strażaka. Poza tym program akademii możemy urozmaicić pieśniami, inscenizacjami i tańcami ludowymi, które winny być odpowiednio dobrane.

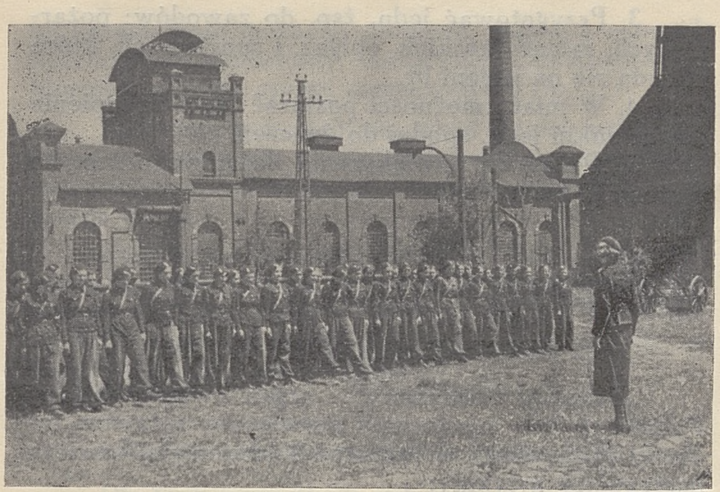
Żeby akademia jako całość wypadła dobrze, trzeba też ładnie udekorować salę, w której ona się odbędzie, a przede wszystkim estradę, która ma służyć jako tło całego programu i dlatego winna być nie tylko ozdobiona zielenią i flagami narodowymi, ale także emblematami strażackimi i sprzętem pożarniczym pomysłowo zawieszonym na głównej ścianie. Np. estrada może być udekorowana w sposób następujący: na przedniej ścianie w środku u góry zawiesić rysunek powiększonego znaku żsp. noszonego na berecie, pod nim skośnie pas bojowy, a na nim skrzyżowane dwa toporki, pod pasem hełm. Po bokach w skośnej linii drabiny hakowe zawieszone hakami do góry.

Udekorowanie estrady sprzętem pożarniczym może być różne w zależności od możliwości i posiadanego sprzętu, a nadają się do tego celu także linki strażackie, linie wężowe i prądownice.

KURS I ST. ŻSP. W KATOWICACH-ZAŁĘŻU

W czasie od dnia 20 maja do 2 czerwca br. Okręg Woj. przeprowadził kurs I st. sam.-poż. dla kandydatek na k-tki i funkcyjne jednostek żeńskiej służby pożarniczej w strażach pożarnych.

Powyższy kurs odbył się w Katowicach-Załężu w domu sypialnianym kopalni „Kleofas". K-tką kursu była referentka żsp. mł. instr. A. Małgowska. Uczestniczek na kursie było 44, z czego na poszczególne powiaty przypada następująca ilość: Katowice-miasto — 6, katowicki — 14, świętochłowicki — 9,

Uczestniczki kursu I stopnia w Katowicach-Załężu

tarnogórski — 6, lubliniecki — 3, pszczyński — 2, rybnicki — 4.

Zajęcia i wykłady na kursie przeprowadzili pp.: insp. J. Mikuła — akcję zapobiegawczą, st. instr. L. Jaroszewski — naukę o sprzęcie, mł. instr. E. Kołek — sł. wewnętrzną, mł. instr. P. Friebe — wyszkolenie bojowe, mł. instr. A. Małgowska — służbę wewnętrzną, wyszkolenie formalne, ćwiczenia samarytańskie, zajęcia świetlicowe, P. Prower — służbę samarytańską, mł. instr. H. Palica — oplgaz., St. Mikułowa — wychowanie obywatelskie, instr. Krawczyk — wyszkolenie formalne.

W czasie kursu uczestniczki zwiedziły w Katowicach muzeum śl., gmach Urzędu Wojewódzkiego, Targi Katowickie, oraz były obecne na pokazie działania i gaszenia bomb zapalających, koncercie chóru „Echo" i przedstawieniu w teatrze pt. „Gałązka Rozmarynu".

Egzamin na kursie odbył się w dniu 1 czerwca br., w wyniku którego uczestniczki kursu uzyskały następujące stopnie: 4 celujące, 32 dobre, 8 dost.

Przedstawiciele władz obserwują z zaciekawieniem ćwiczenia pożarnicze, wykonane przez kurs żeński pożarniczy. Stoją pp.: dr Zygmunt Robel, nacz. Wydziału Wojskowego Urzędu Wojew. Śląskiego; 2. prezes Zarządu Okręgu J. Mildner; 3. inspektor J. Mikuła; 4. inspektor Okręgu LOPP. Dalbor; 5. kpt. Karłowicz, ref. OPL. Urz. Woj. Śl.

Na zakończenie kursu, które odbyło się w dniu 9 czerwca, wykonane zostały przez kursistki pokazy ćwiczeń z zakresu służby pożarniczej, samarytańskiej i oplgaz. oraz prac świetlicowych.

Na zakończeniu kursu obecni byli pp.: prezes Zarządu Okr. J. Mildner, naczelnik Wydz. Wojsk. dr Robel, insp. LOPP. Dalbor, insp. J. Mikuła, przedstawiciel starostwa katowickiego, Dyrekcji Policji, referent Wydz. Wojsk. kpt. Karłowicz, przewodnicząca Tow. Polek M. Kłapowa i czł. Zarządu B. Pachelska, referentka Okr. Urz. WF. i PW. B. Kaszyńska, insp. Wspólnoty Interesów St. Masztalerz, mgr Soból, instr. Krawczyk, Karwasiecki, Kosterka, wykładowcy oraz prezesi i naczelnicy poszczególnych Straży.

Po wręczeniu kursistkom świadectw wspólnym obiadem zakończono kurs.

PRZESZKOLENIE POŻARNICZE CZŁONKIŃ TOW. POLEK, RODZINY POLICYJNEJ I REZERWISTÓW

W miesiącu maju przeprowadzone zostały przez Oddział Miejski w Katowicach dwa dalsze informacyjne 15-godzinne kursy pożarnicze dla członkiń Tow. Polek, Rodziny Policyjnej i Rezerwistów.

Kursy te odbyły się:

dla Rodziny Policyjnej i Rezerwistów w czasie od dnia 5 do 24 maja — ilość absolwentek 29;

dla Towarzystwa Polek w czasie od dnia 16 maja do 3 czerwca br. — ilość absolwentek 28.

Ogólna ilość kobiet wyszkolonych na powyższych kursach wzrosła w Katowicach z 60 do 117.

Fragment pokazów samarytańskich na kursie I stopnia

EGZAMIN W JEDN. ŻSP. W SKOCZOWIE

W dniu 13 maja br. przeprowadzony został w żeńskiej służbie pożarniczej w Skoczowie egzamin częściowy ze służby samarytańskiej i oplgaz.

Komisję egzaminacyjną tworzyli pp.: referentka żsp. mł. instr. A. Małgowska, naczelnik Straży Czulak, gospodarz W. Barbasz. Ogólny wynik egzaminu dobry.

W dalszym ciągu prowadzone będzie w jednostce wyszkolenie pożarnicze, po skończeniu którego odbędzie się egzamin kwalifikacyjny I stopnia.

Udzielanie pierwszej pomocy w punkcie opatrunkowym przez patrole samarytańskie

NOWE JEDNOSTKI ŻSP. W POWIECIE ŚWIĘTOCHŁOWICKIM

W dniu 21 czerwca br. odbyło się w Brzezinach Śl. zebranie organizacyjne żeńskiej służby pożarn. w obecności pp.: referentki żsp. mł. instr. A. Małgowskiej, naczelnika gminy Mzyka i naczelnika straży Cobali.

Po zapoznaniu obecnych na zebraniu z celem i zadaniami żeńskiej służby poż. w strażach pożarnych przystąpiono do zorganizowania oddziału, do którego zgłosiło się 12 kandydatek.

Dowódcą nowozorganizowanego oddziału żsp. w straży została druhna Sarwasówna A., posiadająca wyszkolenie I stopnia.

W Goduli zebranie organizacyjne żsp. odbyło się w dniu 23 czerwca w obecności pp.: referentki żsp. mł. instr. A. Małgowskiej i naczelnika straży Frausa.

Do nowozorganizowanego oddziału żsp. zgłosiło się 15 członkiń, a dowódcą została druhna Popendówna M., posiadająca wyszkolenie I stopnia.

Ilość oddziałów żsp. w strażach pożarnych w powiecie świętochłowickim wzrosła obecnie do 7.

PLAN PRACY K-TKI JEDN. ŻSP.

1. W związku z reorganizacją żsp., która w najbliższym czasie ma nastąpić (patrz artykuł „służba kobieca w strażach pożarnych"), należy w jedn. żsp. przeprowadzać jak najwięcej wyszkolenia pożarniczego, na które dotychczas mało zwracano uwagę.

2. Ponieważ za całokształt wyszkolenia straży, tj. i jedn. żsp. odpowiedzialny jest naczelnik — ktka żsp. winna wszelkie prace wyszkoleniowe w jednostce z nim przedtem uzgodnić. W związku z powyższym k-tka żsp. w porozumieniu z naczelnikiem winna opracować na okres letni plan wyszkolenia jedn. żsp., przewidując w nim przede wszystkim następujące wyszkolenie pożarnicze: naukę o sprzęcie (zapoznanie ze wszystkim posiadanym przez straż sprzętem) oraz wyszkolenie formalne i bojowe (wspólne ćwiczenia ze strażą).

3. Przygotować jedn. żsp. do zawodów: pożarniczych, samarytańskich, oplgaz. i sportowych, które odbędą się na jesieni br.

4. W miarę możności postarać się o zakupienie dla członkiń jedn. spodni do ćwiczeń.

5. Dążyć do powiększenia ilościowego żsp. do plutonu (20).

Różne

„PRZEGLĄD POŻARNICZY" Nr 5

„Przegląd Pożarniczy", organ Związku Straży Pożarnych RP., miesięcznik poświęcony sprawom techniki pożarniczej, w numerze 5 (majowym) zawiera następujące artykuły:

Wartość izolacyjna przegród ognioodpornych. — Przewody ogrzewnicze domowe, jako źródło niebezpieczeństwa pożarowego. — Samochody pożarne na wystawie w Berlinie. — Ogumienie samochodów strażackich. — Określenie ciepła spalania związków organicznych. — Próby szybkości ewakuacji sal widowiskowych. — Dochodzenie i egzekucja należności publiczno-prawnych od stowarzyszeń o. s. p. — Kronika zagraniczna. — Kronika krajowa. — Kronika pożarów.

Do numeru 5 „Przeglądu Pożarniczego" dołączony został dodatek, zawierający sprawozdanie z odprawy naczelników straży pożarnych ochotniczych miejskich, odbytej w Łucku w dniach 7 i 8 maja br. oraz referaty wygłoszone na odprawie na tematy następujące: Zadania straży pożarnych i prace z tym związane na najbliższą przyszłość. — Motoryzacja straży pożarnych w świetle przepisów. — Zaopatrywanie się straży w sprzęt motorowy. — Pożary zbiorowe w miastach. — Współpraca straży pożarnych ze Związkiem w dziale technicznym. — Wychowanie fizyczne w strażach. — Służba kobieca w strażach pożarnych.

RADIO

W drodze do — miliona!

Tych wszystkich naszych Czytelników, którzy nie posiadają jeszcze odbiorników radiowych — zainteresuje na pewno wiadomość, że Polskie Radio w związku ze zbliżającą się już niedługo chwilą osiągnięcia miliona radioabonentów w Polsce obdarzy nowozarejestrowanych w okresie letnim kolejno cennymi premiami w postaci: samochodów, motocykli i innych cennych upomików!

Z chwilą więc ogłoszenia akcji — zatytułowanej: „W drodze do miliona" każdy noworejestrujący się abonent radiowy, zawiadamiający kartą pocztową fakt nabycia swego pierwszego odbiornika radiowego, może zdobyć cenną premię jako jeden z ogólnej ilości premiowanych nowych radiosłuchaczy.

Samochody i motocykle dla starych radioabonentów

Już wkrótce zostanie ogłoszona akcja letnia dla starych radiosłuchaczy-abonentów Polskiego Radia w okresie letnim, to jest w miesiącach: czerwcu, lipcu i sierpniu.

Akcja ta odbywać się będzie pod hasłem „motoryzacji i radiofonizacji". Zapewni ona wszystkim

jej uczestnikom możność zdobycia jednej z cennych nagród, jak: samochody, motocykle, luksusowe odbiorniki radiowe, sprzęt samochodowy itp.

Zadaniem uczestników akcji letniej jest określenie na podstawie specjalnych audycyj radiowych najbardziej radiofonicznego sygnału rozgłośni Polskiego Radia.

Atrakcyjny temat akcji letniej oraz niezwykle cenne nagrody skłonią zapewne olbrzymią większość starych radiosłuchaczy do wzięcia udziału przez nadesłanie specjalnych kuponów, zamieszczanych w tygodniku radiowym „Antena".

Radio — darmo w okresie letnim 1938

Dla tych wszystkich miłośników radia, którzy nie mają jeszcze odbiornika, a zamierzają nabyć tani aparat detektorowy — Polskie Radio przygotowało również miłą niespodziankę. A mianowicie: wszyscy nabywcy odbiorników kryształkowych „Detefon", którzy zamówią go w urzędach pocztowych w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia br., zwolnieni będą aż do 30 września br. zarówno z opłaty wstępnej, jak i z opłaty abonamentowej i spłat za odbiornik.

W ten sposób abonament radiowy i pierwszą ratę za odbiornik detektorowy opłacać się będzie dopiero z dniem 1 października br.

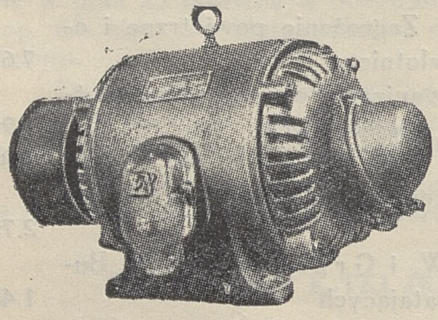
Należy sądzić, że w akcji tej wezmą udział wszyscy ci, dla których odbiornik detektorowy stanowi najtańszy i najpraktyczniejszy aparat radiowy, a więc przede wszystkim liczni mieszkańcy wsi. Czym prędzej zgłosi się nowonabywca odbiornika „Detefon" — tym dłużej zapewni sobie okres bezpłatnego korzystania z radia.

BIBLIOTECZKA FACHOWA STRAŻY POŻ.

Kalendarz Oficera Strażackiego 1936 r. 1.—
Kalendarz Oficera Strażackiego 1937 r. 1.40
Kalendarz Oficera Strażackiego 1938 r. 1.50
Inż. J. Tuliszkowski, OBRONA PRZED POŻARAMI (całość 554 stron) 10.80
Poszczególne części:
1. Istota pożarów, ich przyczyny i podział (130 stron) 2.30
2. Podstawy budownictwa ogniotrw. (294 str.) 5.—
3. Środki zapobiegające powstawaniu pożarów (136 stron) 2.60
TAKTYKA POŻARNA (całość 905 stron) 14.70
Poszczególne części:
1. Działania straży poż. przy ogniu (278 str.) 4.45
2. Gaszenie różnych pożarów (353 str.) 5.30
3. Akcja ratunkowa podczas katastrof (238 str.) 4.10
4. Pomoc sanitarna dla ludzi i koni (46 str.) 1.35
Czynności i służba podczas powodzi (106 str.) 3.30
Zaopatrzenie osiedli w wodę (194 stron) 3.85
S. Abżółtowski, O niebezpieczeństwie lotniczym i obronie przeciwgazowej 2.80
Kpt. Z. Bartel, Walka gazowa i obrona przeciwgazowa 5.80
Obrona przeciwchemiczna miast 3.30
Pogadanka z obrony przeciwgazowej 1.10
Pogadanki z obrony przeciwlotniczej 1.10
Zachowanie się ludności cywilnej przed napadem, podczas napadu lotn. i po napadzie 1.10
W. Bałtycki, Krótki zarys opl.-gaz. ludności cywilnej 1.85
Inż. K. Biesiekierski, Podręcznik budownictwa przeciwlotniczego 8.50
Kpt. Z. Charlewski, Organizacja i zadania przeciwlotniczej służby obserwacyjno-meldunkowej 3.30
Inż. W. Czerwiński, Opis budowy szybowca szkolnego
Wł. Filleborn, Odkażanie mechaniczne 3.80
Mgr. M. Hłasko, Gore 0.60
Dr H. Hanke, Zagrożenie powietrzne i obrona przeciwlotnicza 7.60
W. Jercho, Organizacja obrony przeciwlotniczej domów mieszkalnych 1.20
Inż. St. Korolec, Chemiczne środki bojowe 4.80
Gazy bojowe w terenie, odkażalniki i ich zastosowanie 2.75
Kościański W. i Grzeszczak B., Budowa modeli latających 1.40
Kpt. dr K. Krzewiński, Pierwsza pomoc w zatruciu gazami bojowymi 1.85

Mjr dypl. H. Królikiewicz, Obrona przeciwlotnicza 3.50
Kpt. T. Lange, Budowa i obsługa sieci telefonicznej O. P. L. 2.—
Kpt. inż. M. Lewicki:
Podstawowe wiadomości o trujących gazach i substancjach przemysłowych 3.30
Współczesne chemiczne środki zapalające i metody obrony przed nimi 2.50
Inż. M. Lewicki i mgr M. Hłasko, O PPOŻ. i OPL. POŻ. 5.50
Kpt. Z. Marynowski, Drużyny odkażające 1.15
Mjr St. Mazurek, Spadochron, jego budowa i zastosowanie 3.30
Dr Z. Meliński, Zapobieganie poż. w opl. 2.10
Inż. H. Mączyński, Meteorologia w zastosowaniu do obrony przeciwgazowej 3.80
Inż. T. Miazga, Gaśnice 2.80
Dr Rumpf, Bomby zapalające 5.60
Inż. J. Sawaszyński, Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne osiedli 3.—
Inż. Schoszberger, Budownictwo przeciwlotnicze 5.50
Mjr. B. Sypniewski, Środki używane do napadów lotniczych 3.30
Ppułk. Z. Sianożęcki, Współczesne zasady konstrukcji masek 0.65
Zbiorowa obrona przeciwgazowa większych skupień ludzkich 2.—
Kpt. M. Tarnowski, Działanie bomb lotniczych 2.80
Mjr. A. Wojtyga:
Lotnictwo wojskowe 3.80
Lotnictwo i opl. 0.75
W. Woyna:
Wskazówki dla instruktorów modelarstwa lotn. 0.75
Podstawowe wiadomości o nauce modelarstwa lotniczego 0.75
I. K. Zeberg-Zebelin, Pożarnictwo jako czynnik o. p. l. biernej 2.30
Inż. W. Zieliński i E. Krzywicki, Sprzęt przeciwgazowy używany w przemyśle 0.45
Dr Żakowicz-Moutrym, Ogólne zasady ratownictwa przeciwgaz. ludn. cywilnej 1.75
Vademecum obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej ludności cywilnej 9.50

Komitet Redakcyjny stanowią: Mikuła A., Pacuła K., Rzeźniczek M., Suchoń W. i Wallis S. — Nakładem Śląskiego Okręgu Wojew. Związku Straży Pożarnych R. P. — Redaktor odpow.: A. Mikuła. — Drukarnia „Dziedzictwa" w Cieszynie